

Het belang van taalbewuste toetsing in het curriculum

17 maart 2026

Tamar Israël

Jacqueline van Kruiningen

HOGESCHOOL
ROTTERDAM

Conferentie Toetsen en Examineren in het
hoger onderwijs

Introductie

Spel in drie rondes (*handreikingen en denkvragen*)

Plenaire terugkoppeling

Taalcompetente studenten in het hoger onderwijs

➤ belang voor studie en beroep

➤ dus:

- taalbewust curriculum (en taalbewust team)
- taalbewuste didactiek
- taalbewuste toetsing

Tien handreikingen:

- taalbewust curriculum
- taalbewuste didactiek
- taalbewuste toetsing

Tabel 1. Tien handreikingen met denkvragen voor taalbewust onderwijs

Handreiking	Denkvragen
Curriculum	
1. Wees je bewust van de taligheid van leerdoelen	1. Waaruit blijkt dat in de leerdoelen expliciet wordt benoemd welke vakspecifieke taalcompetenties studenten moeten inzetten of ontwikkelen? 2. Waaruit blijkt dat de leerdoelen begrijpelijk zijn voor studenten met verschillende taalniveaus? 3. Hoe bespreken we de leerdoelen met studenten in een taal die zij begrijpen en herkennen als vakspecifiek?
2. Kies voor een passende, taalbewuste mix van toetsvormen	1. Waaruit blijkt dat de talige handelingen die voor de toets vereist zijn passen bij de gestelde leerdoelen? 2. Hoe kunnen studenten via verschillende vormen laten zien wat ze weten, los van hun taalsterkte? 3. In hoeverre meten toetsen taalvaardigheid of inhoudskennis of beide?
3. Laat studenten werken aan relevante beroepsproducten	1. Welke mondelinge en schriftelijke taalproducten zijn gangbaar in het toekomstige werkveld? 2. Hoe laten we studenten voldoende oefenen met de specifieke talige kant van beroepsproducten? 3. Hoe ondersteunen we studenten bij het ontwikkelen van geschreven en gesproken taal die past bij het beroep waarvoor we opleiden?
Didactiek	
4. Oefen talige handelingen in	1. Hoe bieden onze lessen ruimte om actief te oefenen met taalvaardigheden zoals uitleggen, beargumenteren of

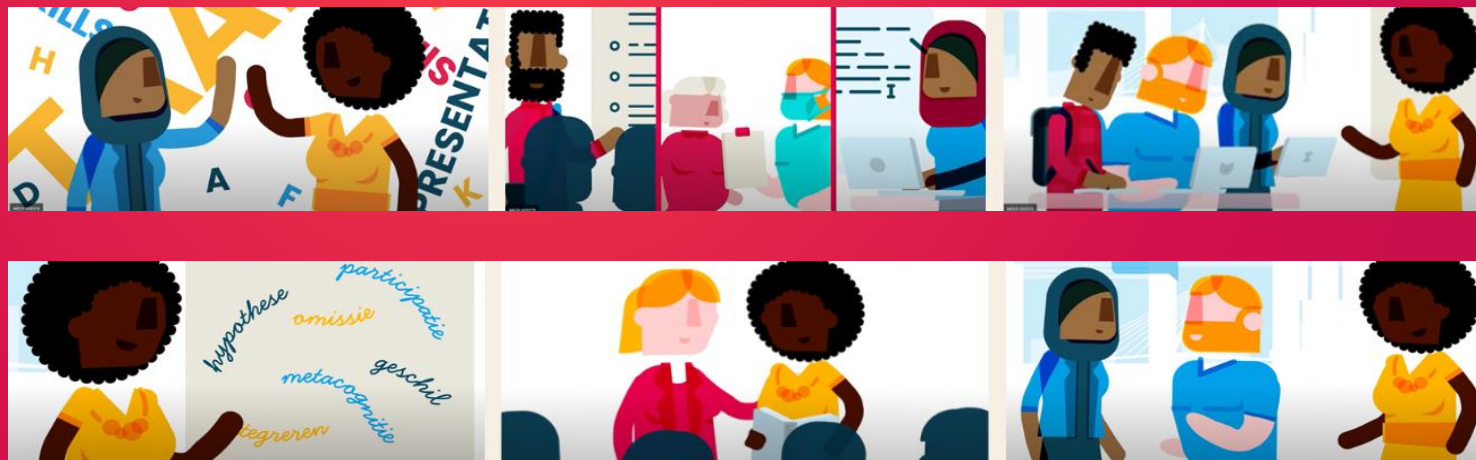

Speel het spel

Drie rondes van 15 minuten (drie hoofdcategorieën)

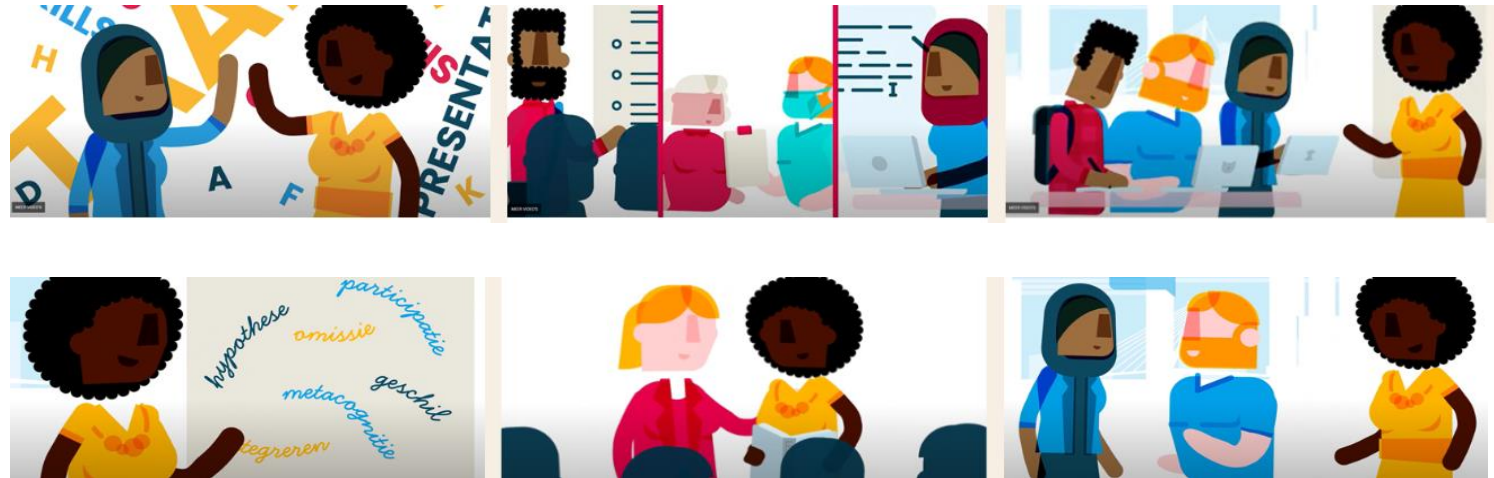
Bij de denkvragen:

1. Wat stel ik me hier bij voor?
2. In hoeverre doen wij/doe ik (of ken ik) dit in mijn werkcontext?
3. Moet hier meer aandacht voor komen in mijn werkcontext en waarom?

Terugkoppelen en vooruitkijken

- Bevindingen taalbewust toetsen?
- Inkadering:
 - Een taalbewust curriculum
 - Een taalbewust team

Een taalbewust curriculum is een leerplan waarin:

- de ontwikkeling van taalcompetentie zoveel mogelijk is ingebed in het (beroepsgerichte) curriculum,
- de rol van taal wordt herkend en erkend door het hele opleidingsteam,
- studenten volop gelegenheid hebben om te oefenen met spreken, schrijven, luisteren en lezen in verschillende (vakspecifieke) contexten, zodat ze de beoogde ontwikkeling van hun taalcompetentie kunnen realiseren,

Een taalbewust curriculum is een leerplan waarin:

- er taalbewuste keuzes worden gemaakt in zowel de doelen, didactiek als wijze van toetsing en
- docenten bij leeractiviteiten bewust en expliciet een verbinding maken tussen vakinhoud en taal,
- waarbij aandacht wordt besteed aan zowel de conceptuele ontwikkeling als de academische en professionele taalontwikkeling van de studenten.

In een taalbewust docententeam

- zijn de docenten zich bewust van hun eigen taligheid, van de taligheid van de generieke curriculuminhouden en van hun eigen vak;
- vandaaruit kunnen zij gericht bijdragen aan de taalontwikkeling van studenten;
- zij zien dit als een collectieve verantwoordelijkheid.

Verschenen: Van der Neut, E., Kuiper, C., De Mos, L., Israël, T., & Van Kruiningen, J. F. (te verschijnen). Neem tijd voor taalbewuste toetsing. In D. Sluismans & A. Van Berkel (Eds.), *Toetsing in verbinding: Perspectieven en praktijkvoorbeelden voor het hoger onderwijs*. Telos.

Te

verschijnen: Van Kruiningen, J. F., De Bruijne, M., De Vette, E., Israël, T., & Van der Neut, E. (te verschijnen). Naar duurzame implementatie van taalbewust hoger onderwijs In F. Van Splunder, E. Van der Neut, M. Leuridan, G. Dreschler, & J. Heeren (Eds.), *Taal&Beleid in het hoger onderwijs. Over kennis en keuzes in Nederland en Vlaanderen*. Academia Press.

Uitvoeringsprincipes

taalbewust hoger onderwijs

Beschouw de taalontwikkeling van studenten als een collectieve verantwoordelijkheid

Verwerf inzicht in het kenmerkende taalgebruik van de studie en het beroep

Integreer aandacht voor taal in het hele curriculum

Hanteer een taalontwikkende didactiek

Organiseer kennisdeling en gezamenlijke professionalisering rondom taalbewust onderwijs

Ontwikkel een visie op de rol van taal in de opleiding en opleidingsspecifiek taalbeleid

Hoe taalbewust zijn jullie al?

Doe de SELFIE 'Taal in de opleiding'

Download de scan >

[Link naar selfie](#)

Vooruit helpen: aanjagers taalbewust onderwijs

Master Taalbewust Leren deeltijd

Duur en startmoment

2 jaar, september

Opleidingstype

Deeltijd Master

Taal

Voertaal Nederlands, literatuur deels in het Engels

Taal is cruciaal voor denken, leren en werken – en daarmee de sleutel tot studiesucces. Maar taal is ook identiteit, communicatie en verbinding. Daarom geef jij taal volop aandacht in al je onderwijs!

Aanmelden

Let op: de Lerarenbeurs kan aangevraagd worden van 1 februari t/m 15 maart 2026.

Meld je aan vóór 31 juli >

Brochure

Alle informatie over de master Taalbewust Leren in één brochure

Download >

Vragen?

Laat het ons weten! >

07
feb.

Open dag

10:00 – 14:00

Op locatie

28
mrt.

Open dag

10:00 – 14:00

Op locatie

14
apr.

Online voorlichting Master Taalbewust Leren (deeltijd)

19:00 – 20:00

Online

Vooruitkijken

Wat ga jij met de opbrengsten uit deze workshop doen in je werk?

Meer informatie?

Contactgegevens:

taalonderwijsadvies@hr.nl